

FHT SEMINARIUM 20110125.

FHT seminariet hölls på Armémuseum inför ett 50-tal besökare. De tre urvalsgrupperna presenterade vardera ett av sina framtagna dokument samt gav deltagarna möjlighet att ta del av tidigare framtagna dokument vilka fanns utlagda i seminariehallen.

FHT ordförande Överste Per Nilsson inledde med att hälsa deltagarna välkomna till seminariet samt betonade FHT:s roll med bland annat framtagning av dokumentation som för framtida historiskt intresserade förklarar anledningarna till varför förvaret under 1900-talet tog fram sina ”Telesystem” och vad de användes till. Det kan också vara intressant för arkeologer, eller andra, som om 150 år gräver fram ett igenfyllt bergsrum att få veta historien om vad det hade för funktion.

Överste Per Nilsson

Norskt-svenskt samarbete inom ledningsområdet.

Lars Dicander introducerade föreläsningen. Under perioden 1965-2005 har ett omfattande samarbete ägt rum mellan det norska och det svenska försvaret för att utveckla system för kommunikation och ledning. Forsvarsstaben i Norge (FST) och det svenska högkvarteret (HKV) har kommit överens om att gemensamt ta fram ett dokument som ur ett historisk och tekniskt perspektiv beskriver detta samarbete.

Eric Hammer inledde föredraget med att berätta om hur man i Norge efter andra världskriget genomförde ett omfattande arbete med att dra upp riktlinjerna för

sambands- och ledningssystem. Arbetet leddes av ett antal officerare och ingenjörer som verkat i England under kriget. Bland annat så gjordes en stor satsning inom ledningsområdet där FFI (Forsvarets forsknings Institut) arbetade inom data, radiolänk, digitala televäxlar etc. Inom det senare området inleddes på 70-talet ett samarbete med Sverige Detta ledde till att Sverige och Norge gemensamt beställde utveckling av försöksutrustningar för taktiska telesystem. I Norge TADKOM och i Sverige TS8000. Det system som utvecklades baserat på "knutpunktsteknik" såldes till ett stort antal länder.

Eric Hammer

Göran Kihlström inledde med att det under mitten av 60-talet påbörjades samtal om att inleda ett militärtekniskt samarbete mellan Sverige och Norge inom vissa områden bl a sambandsområdet

I Norge resp Sverige byggdes efter andra världskriget försvarsägda fasta telenät som komplement till de publika näten.

I Sverige utvecklade försvaret tillsammans med Ericsson moderna programminnesstyrda televäxlar - AKE-129. Norge anskaffade dessa växlar enligt det svenska konceptet. Gemensam utbildning genomfördes sedan på en utbildningsanläggning i Arboga. Samarbetet fortsatte sedan inom området fasta nät bl a genom årliga orienteringar om materielanskaffningar. Resultatet av detta blev att länderna i ett antal fall köpte samma utrustningar.

Några andra exempel på lyckade samarbeten är utvecklingen av aktiva hörselskydd HKOM, Den produkt som utvecklades blev en stor exportprodukt bl a till US marin Ytterligare ett exempel är artillerilokaliseringsradar ARTHUR som sålts till ett stort antal länder

Avslutningsvis poängterades att samarbetet haft samarbetet haft både tekniska och ekonomiska fördelar.

Göran Kihlström

Dokumenteringen av det norsk svenska samarbetet för framtagning av utrustning för kommunikation och ledning finns redovisat i en bok med namnet "Norsk-svenskt SAMARBETE inom sambandsområdet 1975-2005". Boken finns i Krigsarkivets och försvarsgrensmuseernas bibliotek och valda delar ur boken kommer att ges ut av FHT och finnas i dess hemsida. Boken finns att köpa på Armémuseum- Utöver boken har ett stort antal dokument om utvecklingen inom främst arméns sambandssystem utarbetats både i Norge och Sverige. De svenska dokumenten finns på FHT hemsida.

Stril-50.

John Hübbert presenterade det svenska luftbevaknings- och stridsledningssystemet Stril-50. Tankarna på att införa ett nytt luftbevaknings- och stridsledningssystem växte fram i slutet på det andra världskriget. Det stora behovet var att effektivt kunna leda det omfattande jaktflyg som mellan åren 1939-1949 växte från 1 till 11 flottiljer. Luftförsvarsscentraler installerades i bergsrum och ett stort antal radarstationer köptes in och installerades på över 40 platser. Den optiska luftbevakningen fördes över till flygvapnet från armén och marinen. Ledning och samordning av jaktflyg och luftvärn integrerades i luftförsvarscentralerna. Ett omfattande signalnät med direkta telefonförbindelser byggdes ut och nya radiostationer anskaffades. Ett landstäckande radiolänknät infördes också som komplement och reserv för trådnätet.

Detta omfattande luftbevaknings- och stridsledningssystem, som kostade mer än 100 miljoner kr och tog drygt 10 år att bygga ut, fick namnet Stril-50.

Stril 50, som var ett helt manuellt system, började i mitten på 1960-talet, inom de prioriterade delarna av landet, att ersättas av ett nytt "datoriserat strilsystem" med benämningen Stril 60. Inom andra delar av landet kom Stril-50 att leva kvar ända in på 1990-talet.

Mer om detta finns att läsa på FHT hemsida under Flygvapnet och dokument "Stril-50". Dokumentet kan laddas ned. Detta dokument är en sammanfattning och det fullständiga Stril 50 dokumentet finns bl. a att läsa på Krigsarkivet, Flygvapenmuseum, F21 förbandsmuseum, Teleseum vid Ledningsregementet i Enköping och vid Försvarshögskolans bibliotek.

John Hübbert

Strids- och eldledningssystem på ubåtar.

Malte Jönson redogjorde för strids- och eldledningssystemen på ubåtar under de senaste 50 åren med tyngdpunkt på ubåt typ Näcken och dess ledningssystem NIBS. Med NIBS togs ett avgörande steg i utvecklingen som kom att bli styrande både för nästa ubåtstyp och för därefter följande moderniseringar av flera ubåtstyper. Berednings- och anskaffningsarbetet för NIBS var omfattande och i slutfasen gick det även politik i upphandlingen.

Malte Jönsons dokument ”Strids- och eldledning på ubåt” kommer snart att läggas ut på FHT hemsida.

Malte Jönsson

FHT hemsida.

Ett stort antal dokument har tagits fram av FHT armé, marin och flygvapengrupper. Dokumenten finns på FHT hemsida www.fht.nu. FHT:s webbredaktör Hans Bruno visade hur man kan hitta dokumenten på hemsidan och hur de kan laddas ned.

Hans Bruno